

**การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2**
**School-Based Administration Affecting Effectiveness of Schools under
Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2**

เจนจิรา บุญตามทัน
Janjira Boontamthan
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Rajabhat Rajanagarindra University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน และ 4) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ครูผู้สอนจำนวน 306 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยรวมและรายด้าน เห็นด้วย อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการบริหารตนเองและด้านการมีส่วนร่วม 2) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านผลลัพธ์ ด้านบรรยากาศ ด้านภาวะผู้นำ ด้านทรัพยากรทางการบริหารและด้านหลักสูตร 3) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน คือ ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารตนเอง สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ร้อยละ 75.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, ประสิทธิผลของโรงเรียน

Abstract

The purposes of this study were to study 1) administration levels using schools as a base; 2) effectiveness level of schools; 3) relationship between school-based administration and effectiveness of schools; and 4) school-based administration affecting effectiveness of schools under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2. It is a quantitative research. The population used in this study were teachers. The samples

in this research were 306 teachers. The sample size was derived from Krejcie & Morgan tables. The tool used in the research was questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson Product Moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The results of the research showed that

1. The teachers' opinions about the administration level using schools as a base overall and each aspect were at a high level, ranking by mean scores from high to low: the decentralization, accountability that can be verified, check and balance, self-management, and participation.

2. The teachers' opinions about effectiveness of schools overall and each aspect were at a high level, ranking by mean scores from high to low: outcomes, atmosphere, leadership, resources, and curriculums.

3. The school-based administration had a positive relation with the effectiveness of schools with the statistical significance of .05.

4. The school-based administration affecting the effectiveness of schools were as follows: accountability that can be verified, check and balance, decentralization, and self-management. They could concurrently predict the effectiveness of the school at 75.40 percent with the statistical significance of .05.

Keywords : school-based administration, Effectiveness of schools.

บทนำ

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 1980 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารจนเกิดความสำเร็จในการพัฒนาองค์การทางอุตสาหกรรม และการพาณิชย์ กลยุทธ์ในการทำองค์การมีประสิทธิภาพในการทำงาน เน้นการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบทำให้เกิดผล การปฏิบัติที่มีคุณภาพ และได้รับความพึงพอใจจากลูกค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก ความสำเร็จจากภาคอุตสาหกรรม ทำให้นักการศึกษาเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดีขึ้น จำเป็นต้องปรับ กระบวนการและวิธีการดำเนินการในประเทศต่าง ๆ เช่น แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฮังการี เดนมาร์ก (อุทัย บุญประเสริฐ, 2546, หน้า 57) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จึงเป็นรูปแบบที่เหมาะสมและได้รับการยอมรับให้เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษาของทุกประเทศ เพราะมีแนวทางที่ใช้ในการบริหารที่มีความหลากหลายรูปแบบ ของเป้าหมายทางการศึกษา มีความซับซ้อนและเกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาและโรงเรียน มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพการจัดการศึกษา โดยใช้หลักความเสมอภาค หลักการกระจายอำนาจ หลักการบริหารจัดการตนเองและหลักในด้าน การริเริ่ม โดยผู้บริหารและบุคลากรที่มีทางเลือกที่หลากหลาย สู่เป้าหมายเดียวกัน มุ่งประสิทธิผลและการแก้ปัญหา มีความสามารถและการบริหารจัดการตนเองและให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยหลักการที่สำคัญที่สุดคือ การให้ความสำคัญกับโรงเรียนในการบริหารจัดการตนเอง ตามสภาพและความต้องการของตนเอง ซึ่งการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาและมีการ

ดำเนินงานเพื่อการบริหารหลายขั้นตอน และในฐานะที่สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาให้กับประชาชน การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวัง และสถานศึกษาจะต้องทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้มีคุณภาพเท่าที่จะทำได้ ในอดีตที่ผ่านมาแม้กระแสนักจะเรียกร้องการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และมุ่งหวังให้มีการตรวจสอบคุณภาพของการจัดการศึกษา แต่กระแสนักกล่าวว่ามีได้ตอบรับอย่างจริงจัง จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับแรกขึ้น โดยมีข้อบังคับกำหนดให้สถานศึกษาต้องมีการตรวจสอบคุณภาพการดำเนินการสถานศึกษาเอง และพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบจากคณะกรรมการประเมินผลจากภายนอกจึงทำให้เกิดการผลักดันให้สถานศึกษาต้องกำหนดคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งนี้ระบบดังกล่าว ต้องนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพ ตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้ ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 28-29)

ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนถือได้ว่าเป็นผลแห่งความสำเร็จของโรงเรียนและความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนนั้นเป็นผลสืบเนื่องจากการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning organization) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาโรงเรียนจนเกิดผลสำเร็จนำโรงเรียนไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ดังเช่น วิโรจน์ สารรัตนะ (2546, หน้า 16) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารและผู้นำอาจไม่ใช่บุคคลเดียวกัน ผู้บริหารเป็นผู้ที่อยู่ในตำแหน่งแบบเป็นทางการเกี่ยวกับการบริหารงานที่เป็นงานประจำเน้นการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพส่วนผู้นำจะเป็นผู้ที่มีความสามารถพิเศษสูงมุ่งการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรมมองอนาคตที่ยาวไกลและพัฒนาความก้าวหน้าขององค์กรเน้นความมีประสิทธิภาพขององค์กร สอดคล้องกับ ดิเรก วรรณเศียร (2553, หน้า 8) กล่าวถึงความหมายประสิทธิภาพของโรงเรียนว่า เป็นความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ ทั้งที่เกิดจากประสบการณ์ในการบริหารของผู้บริหารเพื่อโน้มน้าวผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผล ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ หรือโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จนั้น ต้องอาศัยความทุ่มเทพยายามในทุกด้าน จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อาศัยเป้าหมายที่ชัดเจนและท้าทาย รวมทั้งทรัพยากรที่เพียงพอและมีคุณภาพ ความมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการสอนเทคโนโลยี ต้องอาศัยภาวะความเป็นผู้นำทั้งของผู้บริหารและของคณะครู บรรดาภาคีแห่งการยอมรับนับถือ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน ที่สำคัญคือหลักการแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นทิศทางของการพัฒนาที่ถูกต้องถูกทิศทางอันเป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของผู้บริหาร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 149 โรงเรียน ซึ่งกระจายอยู่ใน 7 อำเภอคือ อำเภอพนมสารคาม อำเภอสนามชัยเขต อำเภอท่าตะเกียบ อำเภอแปลงยาว อำเภอบางคล้า อำเภอราชสาส์น และอำเภอคลองเขื่อน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีนโยบายให้มีการกระจายอำนาจโดยต้องอาศัยความสามารถจากผู้ร่วมงาน ซึ่งได้แก่ ครู และบุคลากรในโรงเรียน จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ มีส่วนร่วมและรายงานแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เน้นด้านคุณภาพประสิทธิผลและความเสมอภาคอย่างทั่วถึงแต่ที่ผ่านมาประสบปัญหาหลายด้านโดยเฉพาะประสิทธิผลของโรงเรียน สภาพความแตกต่างของภูมิประเทศ พื้นที่ความเจริญความทุรกันดาร สังคมเมืองสังคมชนบทและปริมาณโรงเรียนซึ่งมีจำนวนมาก มีความหลากหลายมีความแตกต่างในด้านการจัดการ

บริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในสังคมชนบท ขาดปัจจัยในการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนในเขตสังคมเมืองส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนในภาพรวมไม่ครบถ้วนสมบูรณ์มีความหลากหลาย ปัจจุบันมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยการกระจายอำนาจจากเขตพื้นที่ลงมายังโรงเรียน ในทางปฏิบัติมักพบว่าอำนาจในการตัดสินใจของโรงเรียนขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ งานในโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเพียงใด ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลัก เป้าหมายสำคัญสู่การปฏิรูปการศึกษาคือการดำเนินการอันนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพเพื่อให้เกิดผลอย่างจริงจังและคุ้มค่า มีการปรับระบบการเรียนการสอน ปรับระบบโครงสร้างบุคลากรและสื่อเทคโนโลยี โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และเน้นเป้าหมายที่ผลงานและความรับผิดชอบจากผลการดำเนินงาน สภาพปัจจุบันของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2559) ผลการประเมินมาตรฐานที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาหลักของระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2561, หน้า 72) จากสภาพดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา ส่งผลให้โรงเรียนทุกแห่งภายใต้การดูแลของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม หลักการวิจัยเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการบริหารการศึกษาของประเทศ การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งคณะกรรมการ ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานให้สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีศักยภาพ เป็นอนาคตที่ดีของชาติต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2563 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 149 โรงเรียน ครูจำนวน 1,500 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ปีการศึกษา 2563 ภาคเรียนที่ 1 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้ 1) บันทึกเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด 2) นำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณา เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาที่ได้กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลต่อไป 3) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองและส่งผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 การเก็บแบบสอบถามคืนนั้น ผู้วิจัยรวบรวมด้วยตนเองและส่งคืนทางไปรษณีย์ในบางส่วน ได้แบบสอบถามคืนมา จำนวน 306 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 4) นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และนำผลข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติดังต่อไปนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการคำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย 2) วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยภาพรวม 3) วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายเป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยภาพรวม 4) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) 5) การวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธี Stepwise

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 306 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 77.12 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 ปริญญาเอก 10 คน และอื่น ๆ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.31 มีประสบการณ์ในการทำงานมากที่สุด คือ ประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 33.01 รองลงมา มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 32.68 มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็น ร้อยละ 17.32 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 16.99 ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิเคราะห์ ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านกระจายอำนาจ รองลงมา คือ ด้านการ

รับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ด้านการบริหารตนเอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วม

3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจะเข้เทรา เขต 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เทรา เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านผลลัพธ์ รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศ ด้านภาวะผู้นำ ด้านบริหารทรัพยากร ด้านการตัดสินใจ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ ด้านหลักสูตร

4) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เทรา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับมากกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เทรา เขต 2 ($r_{xy} = .749$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

5) ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เทรา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า มีตัวแปรการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4 ตัว คือ ด้านการรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านมีส่วนร่วม และด้านการบริหารตนเอง สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (R) เท่ากับ 869 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .754 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ($S.E._{est}$) เท่ากับ .07323 ตัวแปรทั้ง 4 ตัว สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เทรา เขต 2 ได้ร้อยละ 75.40 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ด้านการตรวจสอบและถ่วงดุล ไม่สามารถร่วมพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เทรา เขต 2 ได้ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานทั้ง 4 ด้าน มีค่าตัวพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (b) เท่ากับ ตามลำดับ .292, .204, -.044 และ .060 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การพยากรณ์ ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ .624, .275, -.119 และ .123 ตามลำดับ และมีค่าคงที่สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ (a) เท่ากับ 2.206

อภิปรายผลการวิจัย

1) จากการวิเคราะห์ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เทรา เขต 2 การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เทรา เขต 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยประวัศรา เทพศาสตรา (2553, หน้า 7) พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยการกระจายอำนาจจากรัฐไปสู่สถานศึกษาเน้นโรงเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยที่สถานศึกษานั้นมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบมากขึ้น และมีความเป็นอิสระมีความคล่องตัวในการตัดสินใจสั่งการ ทั้งด้านวิชาการงบประมาณ บุคลากรและการบริหารทั่วไป บริหารแบบทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมกันทำงานในรูปแบบคณะกรรมการ การบริหารงานโรงเรียนเป็นฐานจึงให้ความสำคัญกับทุก ๆ ปัจจัยให้เท่าเทียมกัน เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน จึงทำให้โรงเรียนมีการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เพชรรุ่ง สนั่นไทย (2558, หน้า 129) พบว่า ระดับการบริหารโดย

ใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับพรทิศา จันทพร (2558, หน้า 106) พบว่า ระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ได้นำแนวคิดและหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มาบริหารและจัดการศึกษา ส่งเสริม และพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สอดคล้องงานวิจัยของ อินทรีา หิรัญสาย (2558, หน้า 135) พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการบริหารจัดการที่เป็นไปตามความต้องการของโรงเรียนเอง โดยมีรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการใช้อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบในการตัดสินใจใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ดำเนินการแก้ปัญหาและจัดกิจกรรมการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อคุณภาพในการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน โดยการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปให้โรงเรียนที่ใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพประสิทธิผลของโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบคล่องตัวในการบริหารและจัดการด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปโดยให้ความสำคัญแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มีส่วนร่วมตัดสินใจรับผิดชอบวางแผนติดตามผลพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2) จากการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องงานวิจัยของวิรัตน์ พงษ์มิตร (2558, หน้า 119-120) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากความสามารถของโรงเรียนในการจัดการศึกษา มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขรวมถึงสถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และสามารถยืดหยุ่นปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้ สอดคล้องกับกนกวรรณ อินน้อย (2553, หน้า 38) ซึ่งการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นผลลัพธ์ของโรงเรียน โดยผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการประสานงานกับบุคลากรและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ และตรงตามความต้องการของสังคม ซึ่งโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 สามารถดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เพื่อให้การบริหารงานของโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ โดยการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้ผู้รับบริการเกิดความพอใจและยอมรับซึ่งเกิดจากความรู้ ทำให้ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกเป็นตามสมมติฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทิน เวทวงษ์ (2556, หน้า 98) ศึกษาพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 สหวิทยาเขตระยอง 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีประโยชน์ต่อการบริหารและการจัดการศึกษาเนื่องจากการระดมผู้เชี่ยวชาญและผู้

มีประสิทธิภาพ มาร่วมจัดการศึกษาเปิดโอกาสให้ครู เจ้าหน้าที่และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสำคัญของโรงเรียน ทำให้ขวัญและกำลังใจของครูดีขึ้นเนื่องจากมีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการบริหารและจัดการเรียนการสอนมากขึ้นครูเกิดความภาคภูมิใจในงานของโรงเรียนเพราะได้มีโอกาสร่วมทำมากขึ้นเป็นการระดมทรัพยากรด้านการเงิน และวิชาการเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนโดยอาศัยเครือข่ายผู้แทนองค์กรต่าง ๆ และเครือข่ายผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา สอดคล้องกับบุญตาชาญขำนิ (2553, หน้า 103) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร ปราบพาล (2556, หน้า 2) ศึกษาพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้พบว่า ด้านการรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการบริการตนเอง ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1) โรงเรียนต้องมีการส่งเสริมให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยเฉพาะในประเด็นการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการของโรงเรียน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญและให้ครูและบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการ

2) โรงเรียนต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และบริบทของโรงเรียน ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้รับทั้งภายในและภายนอก

3) สถานศึกษาจะต้องบริหารโรงเรียนโดยพึ่งพาตนเองให้มากที่สุดโดยที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องมียุทธศาสตร์ด้านการปฏิบัติงานของครูให้บรรลุเป้าหมายอย่างชัดเจน วางแผนอัตราค่าจ้างครูบุคลากรในโรงเรียนเพียงพอต่อความต้องการของโรงเรียน ตัดสินใจเกี่ยวกับงานได้ถูกต้องและทันต่อเหตุการณ์ การปฏิบัติงานของครูให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียนและครูต้องได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง การวางแผนการบริหารงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า จัดระบบการบริหารงานให้มีความคล่องตัวตามศักยภาพ ระดมทรัพยากรทางการศึกษามาพัฒนาแก้ปัญหาของโรงเรียน โดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ อินทร์น้อย. (2553). กระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ดิเรก วรณเศียร. (2553). การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภาพร ปราบพาล. (2556). ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญตา ชาญขำนิ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประภัสรา เทพสาตรา. (2553). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดโรงเรียนเทศบาล จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- พรทิศา จันทศร. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เพชรรุ่ง สนั่นไทย. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2546). การบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิรัตน์ พงษ์มิตร. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (2561). แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2562. ฉะเชิงเทรา: กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ: สกส.
- สุทิน เวทวงษ์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาระยอง เขต 1. นิพนธ์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อินทรา หิรัญสาย. (ไม่ปรากฏวันเดือนปีที่เผยแพร่). การบริหารและจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. สืบค้นเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2547 จาก <http://202.183.214.209/-Intira/education sbm 01.html>.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ศุภสภาลาดพร้าว.

Krejcie, Robert V. & Mogan W. Dargle. (1970) . **Educationaland Psychological Measurement**. DeterminingSample Size For ResearchActivities.